

SAMI MYLLYNIEMI & TOMI KIILAKOSKI

INFLYTANDE I UTKANTEN AV EUROPA

UNGDOMSBAROMETERN 2018. SAMMANDRAG

SAMI MYLLYNIEMI & TOMI KIILAKOSKI

INFLYTANDE I UTKANTEN AV EUROPA

UNGDOMSBAROMETERN 2018. SAMMANDRAG

Sami Myllyniemi & Tomi Kiilakoski

Ungdomsbarometern 2018. Inflytande i utkanten av Europa. Sammandrag

Sammandrag av publikationen Myllyniemi, Sami & Kiilakoski, Tomi (2019) Statistiskt avsnitt. I verket Elina Pekkarinen och Sami Myllyniemi (red.) *Inflytande i utkanten av Europa. Ungdomsbarometern 2018*. Helsinki: Undervisnings- och kulturministeriet, Statens ungdomsråd & Ungdomsforskningsnätverket, 9–112.

Undervisnings- och kulturministeriet

Statens ungdomsråd

Ungdomsforskningsnätverket

Översättning: Undervisnings- och kulturministeriet

Pärmbild: Tuisku Hiltunen

Layout design: Sole Läti

Ombrytning: Ari Korhonen

© Undervisnings- och kulturministeriet, Ungdomsforskningsnätverket r.f., Statens ungdomsråd, och aktörer

ISBN 978-952-7175-94-1

Statens ungdomsråds publikationer (pdf), nr 64, ISSN 2489-947X

Ungdomsforskningsnätverket/Ungdomsforskningsnätverket, nätpublikationer 146, ISSN 1799-9227

2019

INNEHÅLL

INLEDNING	5
GENOMFÖRANDE AV ENKÄTEN OCH BAKGRUNDSVARIABLER	5
DE UNGAS EUROPA	5
EUROPAS KARAKTÄR	6
FÖRDELARNA MED EU	7
FINLAND, EU OCH INTERAKTION	8
PÅVERKAN OCH POLITIK	9
INTRESSE FÖR POLITIK	9
DELTAGANDE I POLITISK VERKSAMHET	13
PÅVERKNINGSMÖJLIGHETER	14
ACKUMULERAD DELAKTIGHET	16
TILLTRO TILL FRAMTIDEN	18
OSÄKERHET OCH OTRYGGHET	21
AKTÖRERNA SOM GENOMFÖRT UNGDOMSBAROMETERN	25
KÄLLOR	27

SAMMANDRAG

INLEDNING

I det finländska samhället har man redan i flera decennier ansett att ungdomsforskningen kan bidra till ungdomspolitik. Forskningen sammanhänger med samhällsutvecklingen, och största delen av den forskning som bedrivs i Finland publiceras på finska. Ett av de viktigaste exemplen på detta är Ungdomsbarometern som årligen undersöker ungas åsikter och genomförs i samarbete mellan statens ungdomsråd och Ungdomsforskningsnätverket.

I detta sammandrag presenteras de internationellt sett mest intressanta resultaten i 2018 års Ungdomsbarometer. Temat för barometern är politik och påverkan i Europa. Med valet av tema vill statens ungdomsråd föra fram finländska ungdomars synpunkter i den europeiska diskussionen. Det handlar om ett aktuellt tema, eftersom Finland är ordförande i Europarådets högsta beslutande organ ministerrådet från den 21 november 2018 till den 17 maj 2019. Dessutom börjar Finlands ordförandeskap för Europeiska unionen den 1 juli 2019.

Unga i Finland kan anses vara mycket positivt inställda till Europa. Deras attityder och åsikter ger ett perspektiv på hur ungdomars Europa-medborgarskap och -inställningar uppstår, men visar även hur politisk verksamhet och påverkan syns i 2010-talets ungdomskulturer.

Ungdomsbarometern har gjorts redan i 25 år, sedan 1994. Detta möjliggör jämförelse över tid och påvisar förändringar men även mycket som är bestående. Vi hoppas att resultaten i detta sammandrag visar att

ungdomsforskning ger intressant information på basis av vilken man kan göra mer förnuftiga beslut som grundar sig på kunskap.

GENOMFÖRANDE AV ENKÄTEN OCH BAKGRUNDSVARIABLER

För Ungdomsbarometern 2018 intervjuades totalt 1901 ungdomar. Grundmängden är ungdomar i åldern 15–29 år som bor i Finland, exklusive Åland. Befolkningsregistercentralen utgick från ett slumpmässigt urval personuppgifter. Datainsamlingen gjordes i form av telefonintervjuer. Materialet innefattar kvoter för kön (kvinna, man), åldersgrupper (15–19 år, 20–24 år och 25–29 år) och modersmål (finska, svenska, övrigt), som motsvarar andelarna i basgruppen. Intervjuspråken var finska och svenska. Telefonintervjuerna genomfördes i januari och februari 2018. Intervjuerna varade i genomsnitt 33 minuter och 40 sekunder. Resultaten publicerades i mars 2019 när Finland var ordförande för Europarådet.

DE UNGAS EUROPA

Det finns många sätt att se på Europa: beroende på perspektivet är det en geografiskt avgränsad region, ett projekt för politiskt samarbete, en värdegemenskap som förenar mänskliga rättigheter och demokrati, ett område som binds samman av en ibland dyster men dock gemensam historia, eller ett narrativ som förenar olika nationalstater i ett övergripande sammanhang, samtidigt som Europa därigenom framträder som en separat enhet som kontrasterar övriga politiska och ekonomiska aktörer. Frågar man

efter vad som är kännetecknande för Europa, slutar det antagligen med att man inte kommer överens om mer än att det är en av kontinenterna. Frågan om nationalstaternas självbestämmanderätt och vårt gemensamma europeiska medborgarskap eller vår gemensamma levnadsvärld har varit svår under hela den europeiska integrationsprocessen (Habermas 2012). På sista tiden har den ekonomiska krisen och svårlösta fenomen som drabbat Europa, som t.ex. invandringsfrågan och Storbritanniens utträde ur Europeiska unionen, väckt debatter av varierande slag om vad som är kännetecknande för Europa och om den Europeiska unionens berättigande.

Inställningen till Europa kan anses vara en ålders- eller generationsfråga; i undersökningen har man lagt märke till att de yngre åldersklasserna, som växt upp i en global värld, är mer Europatillvända än äldre åldersklasser som socialiserats in i en annorlunda värld med fokus på nationalstaten (Rekker 2018). I början av kapitlet behandlas hur finländska ungdomar för närvarande uppfattar Europa (figur 1).

Europas karaktär

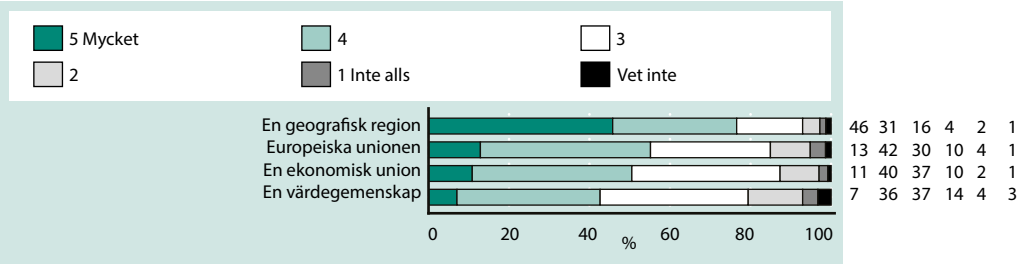
Finland anslöt sig till Europeiska unionen den 1 januari 1995, samtidigt som Sverige och Österrike. Över hälften av åldersklasserna som ingår i Ungdomsbarometern har levt hela livet i ett Finland som är medlem i Europeiska unionen. Även de äldre åldersklasserna i Ungdomsbarometern har sedan skoltiden bott i ett EU-medlemsland. Att undersöka ungdomars åsikter om Europa ur det här perspektivet är intressant, eftersom det gäller personer i vars uppväxtmiljö den europeiska integrationen och Europeiska unionens inverkan på den finländska lagstiftningen och kulturen har varit ett faktum. Även om också Europarådet har en klar betydelse i synnerhet inom ungdomspolitik (Schildt 2015), så fokuserar denna barometer främst på ungdomars synpunkter på Europa i allmänhet och på Europeiska unionen i synnerhet.

Att studera de ungas Europarelation är intressant dels för att få information om deras gränsöverskridande identiteter, men även i ett vidare perspektiv, för att granska hur Europeiska unionen lyckas presentera sig för de unga i Finland. Ungdomarnas svar bidrar också till att skapa en bild av hur Europas olika dimensioner syns i de ungas erfarenheter.

I barometern frågade man hur unga upplever Europa. Av de finländska unga upplevde 77 procent helt eller ganska starkt att Europa är en geografisk region. Andelen unga som svarade att de inte alls upplevde Europa som en geografisk region eller som inte kunde säga var endast 2 procent. 55 procent av de unga upplevde helt eller ganska starkt att Europa är Europeiska unionen. Det bör dock observeras att 14 procent av de unga inte upplevde att Europa är lika med Europeiska unionen. Denna andel kan jämföras med undersökningen som beställdes av JEF Finland, där 11 procent var delvis eller helt av annan åsikt gällande påståendet ”jag upplever mig vara en medborgare i Europeiska unionen” (JEF Finland 2018). Detta motsvarar även Eurobarometerens resultat som mätte alla finländska åldersklasser enligt vilket 13 procent inte är lyckliga när de bor i Europeiska unionen (Standard Eurobarometer 89, 22).

Andelen unga som upplevde Europa som en ekonomisk gemenskap motsvarar ganska väl andelen unga som upplever Europa uttryckligen som Europeiska unionen. Minst av allt upplevs Europa som en värdegemenskap. 43 procent upplever helt eller ganska mycket att Europa är en värdegemenskap. 4 procent av de unga upplever inte alls att Europa är en värdegemenskap. För majoriteten av de unga ter sig Europeiska unionens verksamhet i princip som legitim. Ungdomsbarometerens resultat kan tolkas så att de unga huvudsakligen har förtroende för Europeiska unionen och är intresserade av dess verksamhet. Hälften av de unga upplever sig som mycket europeiska och närmare nio av tio åtminstone en aning europeiska. Samtidigt bör det

FIGUR 1. "I HUR HÖG GRAD PÅ SKALAN 1–5 KÄNNER DU ATT EUROPA ÄR..."

observeras att andelen unga som upplever Europa som en värdegemenskap är mindre än andelen unga som anser att Europa är en ekonomisk gemenskap. I detta avseende är projektet med att skapa en europeisk identitet för de unga eller ett Europa-medborgarskap (Williamson 2015) fortfarande ofullbordat.

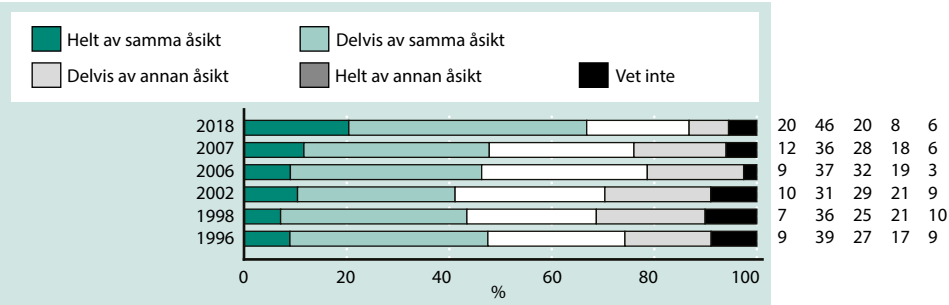
Fördelarna med EU

Två tredjedelar av de unga upplever att EU-medlemskapet har varit fördelaktigt för Finland. Andelen är klart den största under uppföljningstiden som sträcker sig längre än tjugo år tillbaka i tiden (figur 2). När man tolkar ungdomarnas positiva inställning till Europa bör man beakta att de som i dag deltar i Ungdomsbarometern har levt största delen eller hela sin barndom och ungdom i ett Finland som är medlem i Europeiska unionen och som präglats av globaliseringen (se Rekker 2018). De unga finländarna är inte ensamma om sina uppfatt-

ningar, eftersom Eurobarometern visar att Europeiska unionen är mer populär än någonsin sedan år 1983, eller åtminstone upplevs den ha gynnat EU-medborgarna mer än någonsin tidigare. Därtill anger 81 procent av alla finländare i Eurobarometern våren 2018 att de är lyckliga över att de bor i Europeiska unionen. (Standard Eurobarometer 89, 22.)

Frågan om fördelarna med Europeiska unionen förklaras antagligen också av den allmänna Europa-kännedomen. I Eurobarometern 2018 mättes medborgarnas förståelse för hur Europeiska unionen fungerar. 74 procent av finländarna uppgav att de förstår hur EU fungerar. Finland ligger klart över genomsnittet (59 procent) bland de 28 EU-medlemsstaterna. På europeisk nivå förstår även unga bättre än äldre åldersklasser hur EU fungerar. (Standard Eurobarometer 89b, 128–130.) Synpunkterna om EU:s fördelar för Finland stöds även av undersökningen som beställdes av JEF Finland där samma

FIGUR 2. "DET HAR VISAT SIG VARA TILL VÅR FÖRDEL ATT FINLAND ÄR MEDLEM I EU." JÄMFÖRELSE 1996–2018. (%)

fråga formulerades på ett lite annorlunda sätt. 81 procent var helt eller delvis av samma åsikt gällande påståendet ”EU-medlemskapet är en bra sak för Finland”.

Finland, EU och interaktion

Europeiska unionen har i tre decennier systematiskt stött ungas mobilitet runtom i Europa. Erasmus-programmet som gäller högskoleutbyte grundades 1987. De positiva erfarenheterna av studerandebudet ledde till att man ville skapa motsvarande strukturer för mobilitet också i fråga om informellt lärande utanför skolektorn. Olika program med inriktning på volontärarbete, såsom Youth for Europe I-III, European Voluntary Service och Youth in Action, infördes 1989 då det första Youth for Europe-programmet inleddes. (Lejeune 2015, 48–51.) Att stöda ungas mobilitet har varit en central del av den europeiska ungdomspolitik. Enligt professorn i ungdomspolitik Howard Williamson (2015, 85) har stödet till utbyte, mobilitet och dialog ansetts vara centrala metoder för att uppnå den europeiska ungdomspolitikens högt ställda mål.

Mobilitetsidealet och möjligheten till interkulturellt lärande verkar vara särskilt viktigt även för unga i Finland. När Ungdomsbarometern 2017 utredde ungas synpunkter om viktiga färdigheter med tanke på att klara sig i livet ansåg fler än nio av tio att språkunskaper är viktiga och tre av fyra att en internationell inriktning är viktig. Betydelsen för båda dessa färdigheter ökade. (Myllyniemi & Kiilakoski 2018.) I den intervju som gjordes nu var nästan alla deltagare, 96 procent, helt eller delvis av samma åsikt i fråga om att människors möjligheter att resa fritt och lära känna andra kulturer är viktigt. Detta återspeglar även den internationella inriktningen bland finländarna, eftersom inte endast ungdomar utan också äldre åldersklasser är positivt inställda till fri rörlighet. I Eurobarometern 2018 ansåg 71 procent av finländarna

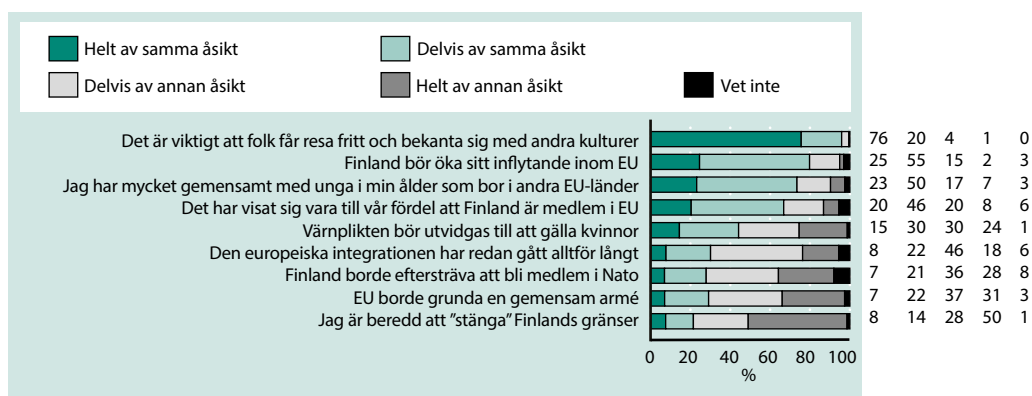
att friheten att resa, studera och arbeta inom Europeiska unionens område är en sak där Europeiska unionen har en betydelse på ett personligt plan (Standard Eurobarometer 89b, 729). För unga är det viktigt att kunna röra sig fritt åtminstone inom Europa. Det är tänkbart att alla inte vill utvidga det till invandring från länder utanför Europeiska unionen, för även om 96 procent stöder fri rörlighet för människor så anser 22 procent att Finland kunde ”stänga sina gränser”.

Tre av fyra ungdomar är helt eller delvis av samma åsikt om att de har mycket gemensamt med ungdomar i samma ålder i de övriga EU-länderna. En fjärdedel var av annan åsikt. Detta vittnar om att man kan känna igen sig i hur unga som bor i Europa och att man upplever gemenskap över statsgränserna. Även om majoriteten av de unga inte upplever Europa som en värdegemenskap verkar det som om det för största delen av de unga i varje fall är möjligt att identifiera sig med andra europeiska ungas livssituationer.

I frågor som gäller EU:s ställning är man vanligtvis av samma åsikt om att Finland bör öka sitt inflytande i EU. Fyra av fem unga instämmer helt eller delvis med detta påstående. Det finns ett starkt stöd för att öka Finlands möjligheter att påverka. Man kan givetvis svara jakande på frågan även om man är kritiskt inställd till Europeiska unionen, eftersom den kan tolkas antingen som ett krav på att förbättra Finlands nationella ställning eller som att Finland förbinder sig vid att utveckla den allmänneuropeiska integrationen.

Under den tid materialet har samlats har det förts mycket diskussion om Europeiska unionens utvecklingsriktning, i synnerhet i samband med eurokrisen (European Commission 2016), flyktingpolitiken och Storbritanniens utträde ur unionen. Eftersom de finländska ungdomarna är relativt positivt inställda till Europeiska unionen anser de inte att EU har inskränkt för mycket på den nationella bestämmanderätten. Närmare två av

FIGUR 3. SYNEN PÅ EU:S OCH FINLANDS UTRIKESPOLITIK (%)

tre finländska unga, 64 procent, är helt eller delvis av annan åsikt i fråga om att Europeiska unionens integration redan har gått för långt. Följaktligen anser omkring av tredjedel av de unga att EU-integrationen har gått för långt. En rätt klar majoritet av de unga verkar dock stöda nuläget inom EU och godkänner integrationsutvecklingen. Även här syns den Europapositiva inställningen hos majoriteten av de finländska unga. Man kan tolka det så att de generationer som har vuxit upp i ett Finland som hör till Europeiska unionen anser att den europeiska utvecklingen är positiv och ser den europeiska dimensionens inverkan även i sitt eget liv.

PÅVERKAN OCH POLITIK

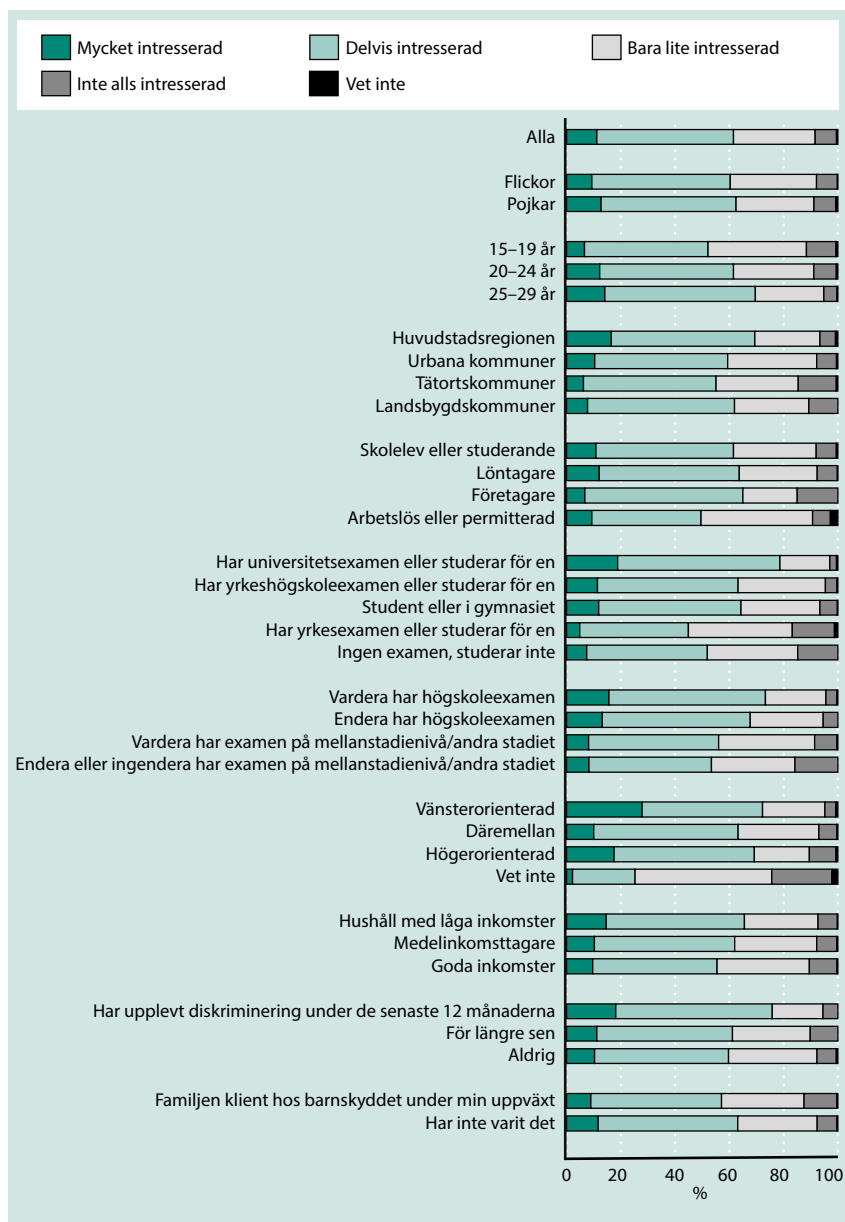
Intresse för politik

Man kan börja undersöka ungas deltagande och påverkan genom att granska hur de gestaltar sitt förhållande till politik. När man frågar hur intresserade unga är av politik är majoriteten (61 %) åtminstone delvis intresserade, en knapp tredjedel endast lite intresserade och färre än en av tio inte alls intresserade (figur 4).

Det är bra att ha ett något att jämföra med när man begrundar ifall de ungas intresse för politik är på hög eller låg nivå. I internationell jämförelse har de finländska unga i ICCS-undersökningarna 2009 och 2016 placerat sig lågt nere på skalan i fråga om intresset för samhällsfrågor. (Schulz m. fl. 2010; Mehtäläinen m. fl. 2017). I forskningsprojektet MyPlace som genomfördes 2011–2015 jämfördes 14 europeiska länder och de finländska ungdomarna kom på åttonde plats i fråga om intresset för politik (Saari 2017).

I intervjun tillfrågades unga om deras intresse för politik utan att man alls definierade vad som avses med politik. Därmed har varje deltagare fått tolka politik på sitt eget sätt. Det har argumenterats att olika generationer har olika synpunkter på politik och på hur den framträder (t.ex. Lepola 2015, 61). Även de politiska deltagarnas och medborgarnas roll varierar beroende på situationen. (Gretschel & Kiilakoski 2012.) För vissa kan politik innebära ett snävt institutionellt och representativt maktspel som handlar om partier och val som resulterar i representanter som väljs in i olika institutioner. I det fallet är medborgarens roll att rösta och välja beslutsfattare

FIGUR 4. "HUR INTRESSERAD ÄR DU AV POLITIK?"

vid vissa tidpunkter. För andra kan politik betyda diskussion om det goda samhället, dess värderingar och mål, varvid politiken inte längre är ett avskilt fenomen utan

något som genomsyrar hela livet. I det fallet utövar medborgarna politisk verksamhet i olika vardagliga miljöer. (Jfr. Tomperi & Piattoeva 2005, 253–254.)

Det ökande intresset för politik som observeras i figur 5 kan i princip tolkas som att politikbegreppet utvidgats. I forskningen finns två olika tolkningar av ungas politiska verksamhet: enligt den ena tolkningen, som i synnerhet utgår från det sjunkande valdeltagandet, minskar ungas politiska intresse och engagemang i traditionell politik. Den andra tolkningen betonar de ungas nya politiska verksamhetsformer, såsom konsumtion, medieaktivism och nya politiska rörelser, och anser att unga engagerar sig i att sköta gemensamma ärenden på ett sätt som avviker från den representativa demokratin (se Bessant & Farthing & Watts 2016). Att de ungas politiska verksamhet har förändrats bevisas exempelvis av att de former av samhällelig påverkan som stärkts mest är uttryckligen sådana som sker utanför den representativa demokratin, till exempel påverkan genom köpbeslut (figur 8). Slutsatsen om att politikbegreppet har förändrats på så kort tid är dock antagligen för långt dragen, i synnerhet som ungas politikuppfattning ändå kan beskrivas som relativt traditionell.

De som är intresserade av politik meddelar oftare än andra att de har röstat i tidigare val och på motsvarande sätt att de planerar att rösta i nästa riksdagsval. En del unga anser också att det är en form av påverkan att låta bli att rösta, men de som tänker på detta sätt är dock inte särskilt intresserade av politik. Det nära sambandet mellan intresset och valdeltagandet vittnar om att majoriteten har en traditionell uppfattning av politiken. Det kan även handla om att lära unga att gestalta politik uttryckligen genom den representativa demokratin. Många kanaler för påverkan som erbjuds unga, såsom elevkårer och ungdomsfullmäktige, efterliknar även de traditionella representativa strukturerna i det vuxna samhället (se t.ex. Kiilakoski 2017).

Ungdomsbarometerns resultat ger inte ett starkt stöd för tanken om att en betydande

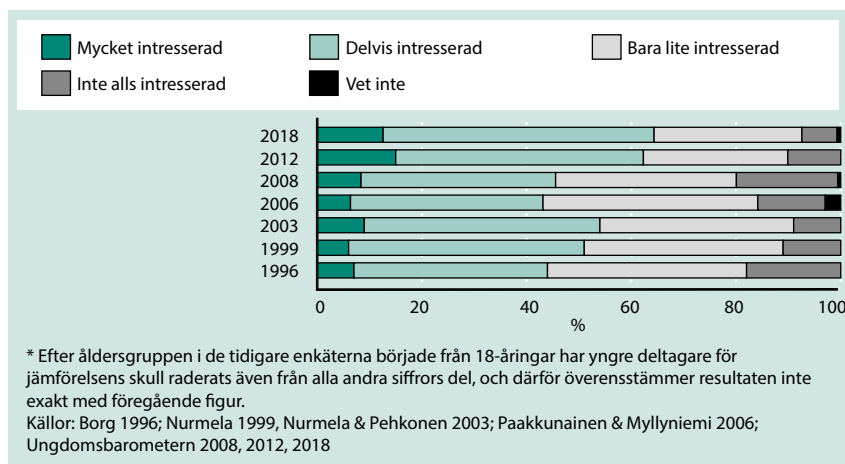
andel aktiva unga huvudsakligen fungerar enligt nya metoder utanför de representativa strukturerna. Påverkansformerna ackumuleras hos samma unga. De unga som röstar är aktivare än andra även i form av utomparlamentarisk medborgaraktivism. De som är intresserade av politik har i genomsnitt deltagit mer i påverkan på alla sätt som presenteras i figur 7, med undantag för våld. Därmed kan intresset för politik tolkas som ett tecken på inte bara deras attityd till politik, utan även som en beredskap att själva aktivt delta. Verktynen för politisk verksamhet som ingår i beredskapen inkluderar också mycket som ingår i representativ demokrati.

Tidigare har pojkars intresse för politik varit större än flickors, men nu finns det inte någon större skillnad mellan könen. Detta beror på att flickor är mer intresserade av politik än tidigare, medan i synnerhet pojkar i tonåren visar ett sjunkande intresse. Med åldern ökar intresset både hos flickor och pojkar. En hög utbildningsnivå hos både de unga själva och deras föräldrar har ett starkt samband med att politiken upplevs som intressant.

Bland de regionala faktorerna framträder att unga i huvudstaden har ett större intresse för politik än unga i resten av landet. Delvis förklaras skillnaden med utbildningsfaktorn, men detta är ingen uttömmande förklaring. Det är intressant att unga i Nyland utanför huvudstadsregionen är mindre intresserade av politik än unga i övriga Finland. I Ungdomsbarometern 2017 gjordes ett separat sampel i glesbygden, och då observerades inga skillnader i deltagandet i samhällelig verksamhet mellan unga i glesbygden och unga i andra regioner (Pulkkinen & Rautopuro 2018, 38).

Unga med invandrarbakgrund är i genomsnitt mindre intresserade av politik än unga med finländsk bakgrund. Hos flickor födda utomlands ökar intresset ju längre de stannar i landet, men hos pojkar kan man inte

FIGUR 5. "HUR INTRESSERAD ÄR DU AV POLITIK?" JÄMFÖRELSE 1996–2018. 18–29-ÅRINGAR. * (%)

observera någon motsvarande utveckling. Föräldrarnas utbildningsnivå har en koppling till ett större intresse för politik.

Förändringen i intresset för politik

De ungas intresse för politik har utretts med samma skala sedan 1996. I figur 5 kan man observera en rätt tydlig trend: Intresset för politik bland unga i åldern 18–29 år ökade från 1990-talet till början av 2000-talet, och efter en liten svacka började det åter öka men verkar nu ha planat ut. Nu, i enkäten år 2018, är andelen som är åtminstone delvis intresserade större, och andelen som är helt likgiltiga är mindre än någonsin tidigare under de drygt 20 år som uppföljning har gjorts. Förutom intresset för politik har även förtroendet för de samhälleliga institutionerna stärkts.

Intresse och förtroende omvandlas dock inte automatiskt i verksamhet och en kultur av deltagande. Även om påverkan har ökat under de gångna fem åren, är det fortfarande en minoritet som säger att de under det senaste året har försökt påverka samhälleliga frågor som är viktiga för dem själva och endast 15 procent anger att de deltagit i politisk verksamhet (figur 6). Viljan att själv gå med i politiken är sällsynt förekommande, och bland de tillfrågade har den inte ökat på

samma sätt som intresset för politik på ett allmänt plan (Myllyniemi 2017, 29). Intresset för politik leder inte nödvändigtvis till att man vill interagera med det politiska systemet och det kanaliseras i alla fall inte primärt i röstningsaktivitet eller aktivt engagemang i en politisk organisation.

Om man vill hitta bakgrundsfaktorer till det ökande intresset för politik bör man observera att särskilt köpbeslut, debatter på nätet och demonstrationer anses ha mer effekt än man tidigare tyckt, och i synnerhet påverkan via köpbeslut har ökat brant som metod för påverkan (figur 8). Fokus ligger allt mer på utomparlamentariska metoder, medan någon motsvarande ökning inte kan observeras gällande verksamhet i politiska organisationer eller röstningsaktivitet. Detta kan förstås i termer av skillnaden mellan deltagardemokrati och representativ demokrati (se Gretschel & Kiilakoski 2012). I den förstnämnda ses många vardagsområden som politiska, medan den senare begränsar politik till olika arenor för representativ demokrati på kommunal och statlig nivå.

Tilltron till att demokratin fungerar och att politiken väcker intresse utgör inte längre tillräckliga villkor för aktivt deltagande och engagemang. Unga kan få en känsla av

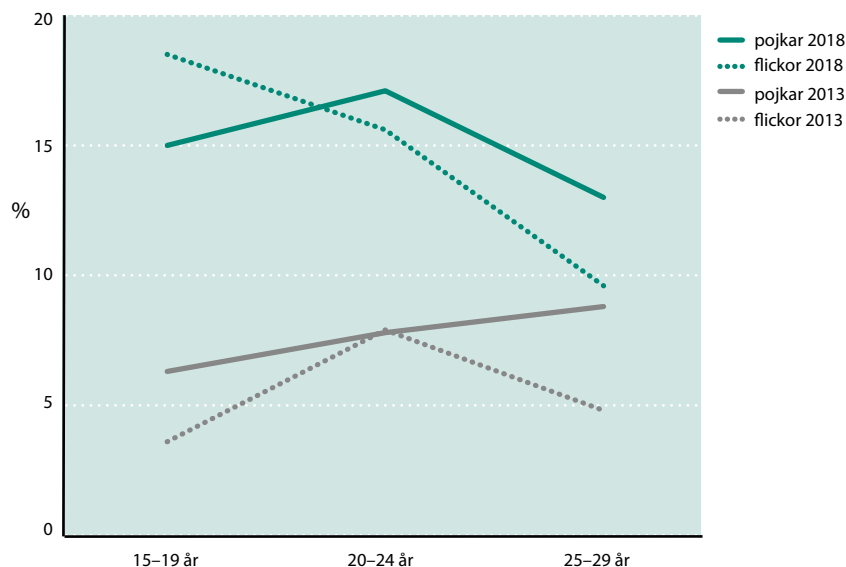
att de samhälleliga strukturerna så att säga är färdiga, vilket kanske inte är optimalt för att de ska engagera sig i att vidareutveckla dem. (Harinen 2000; Tomperi & Piattoeva 2005). För att de ungas tilltro ska övergå i aktivt intresse krävs allra minst att de har en uppfattning om att det finns någon instans som för deras talan, och för att intresset ska kanaliseras i handling krävs att de har en uppfattning om vilka möjligheter de själva har att påverka situationen. Unga som tycker att de flesta politiker inte bryr sig om folket, intresserar sig inte heller för politik. De ungas intresse för politik står också i omvänd proportion till andra populistiska påståenden som vänder sig mot eliten i stil med ”politikerna är det största problemet här i Finland”, ”folket borde ta de viktigaste politiska besluten”, ”det finns inget parti som står för mina intressen”. På motsvarande sätt finns det ett samband mellan intresset för politik och en stark tilltro till kommunalfullmäktige, riksdagen och de politiska partierna.

Deltagande i politisk verksamhet

Andelen unga som intresserar sig för politik har ökat på sista tiden (figur 5). Av figuren 6 framgår att de unga även deltar allt mer i politisk verksamhet. Trenderna korrelerar rätt självklart med varandra, och engagemanget är klart större hos dem som är politiskt intresserade än hos andra. Till och med bland unga som är mycket intresserade av politik är det emellertid mindre än hälften, bara 41 procent, som under det gångna året själva har deltagit i politisk verksamhet. Trots att deras intresse för politik således vittnar om beredskap att också själva delta, omsätts beredskapen inte automatiskt i handling.

Särskilt bland unga under 20 år finns ett allt mer utbrett politiskt engagemang. I motsats till för bara fem år sedan, är engagemang som upplevs som politiskt nu oftast förekommande i de yngsta åldersgrupperna. Detta kan tyda på att en politiskt mer engagerad generation är på frammarsch, eller på att det finns aktuella frågor som berör medborgarna

FIGUR 6. ANDEL SOM AKTIVT DELTAGIT I POLITISK VERKSAMHET UNDER FÖREGÅENDE ÅR 2013 OCH 2018.

i olika åldrar på olika sätt. För unga under 20 år är fenomenet i stil med nedskärningarna i utbildningen eller medborgarinitiativet för utbildningen på andra stadiet aktuella på ett annat sätt än för dem som är äldre, vilket kan manifestera sig i att de yngsta engagerar sig aktivt.

Att delta i politisk verksamhet har blivit allmännare under de senaste fem åren än att delta i konkreta handlingar i syfte att påverka (figur 8): Av detta kan man sluta sig till att förändringen sammanhänger med hur man förstår begreppet politisk, dvs. att unga allt oftare upplever att det som de aktivt deltar i är det som politik handlar om. Det är naturligtvis också möjligt att påverkan har ökat särskilt på områden som frågorna i vår undersökning inte ger någon bild av.

Å andra sidan verkar deltagande i demonstrationer och aktivt deltagande i politiska organisationer tyda på ett starkt politiskt engagemang, eftersom ca hälften av dem som ofta deltagit i denna typ av aktiviteter anser sig vara politiskt engagerade. I denna Ungdomsbarometer har vi inte undersökt olika typer av organisationer desto närmare, men de klart vanligast förekommande organisationstyperna i undersökningen av barns och ungas fritid 2018, 27 procent, var idrottsföreningar som har medlemmar i åldern 15–29 år. (Hakanen m.fl. 2019). Däremot var det endast 4 procent av den ovannämnda åldersklassen som deltog i en politisk organisation. Enligt figur 7 säger

sig var fjärde ung åtminstone ibland påverka genom att aktivt delta i en organisation, och var tionde säger sig ofta göra det. Därför kan man sluta sig till att en stor del av den påverkan som utövas av organisationer sker på annat håll än i organisationer som är politiska i egentlig mening.

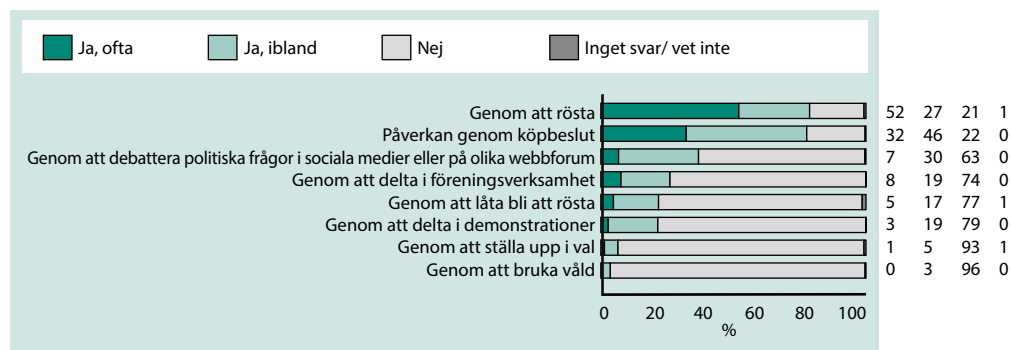
De som anser att de påverkar politiskt genom att inte rösta anser dock inte att det att man låter bli att rösta är en form av politiskt deltagande. Förklaringen torde delvis vara att få bland dem som låter bli att rösta anser att det handlar om en politisk protest. (Myllyniemi 2013, 38).

Observationerna stöder såväl tolkningar som utgår från att de ungas politikbegrepp har utvidgats som dem anser att resultatet tyder på att intresset för politik delvis går i arv. Tröskeln för att se sin egen påverkan som politiskt engagemang är fortfarande hög, högre än för att identifiera den i termer av samhällspåverkan. För unga är det personliga inte alltid politiskt, och att engagera sig ”politiskt” är för många något främmande eller fränstötande, även om de skulle vilja påverka.

Påverkningsmöjligheter

Figur 7 visar åtta olika påverkningsmetoder unga använder sig av. Enligt vår undersökning är de vanligaste sätten att rösta i val och genom köpbeslut. En klar majoritet av de unga, minst fyra av fem, har åtminstone ibland använt sig av

FIGUR 7. ”HAR DU PÅVERKAT GENOM ATT...” (%)

dessas metoder. Andelen som åtminstone delvis utövat påverkan via köpbeslut har ökat markant sedan 2013, då 60 procent ibland påverkat genom köpbeslut. Nu är andelen 77 procent. Antalet som påverkar i egenskap av konsumenter ökar således klart. Liksom i föregående avsnitt konstaterades, har andelen unga som anser metoden effektiv också ha ökat. I Ungdomsbarometern 2013 ingick en mer omfattande undersökning av hur många som använt sig av 22 olika sätt att påverka. Även den gången låg röstande och konsumentval i topp tillsammans med undertecknande av medborgarinitiativ och respons på service.

Att debattera politiska frågor på nätet torde vara relativt vanligt, men endast var tredje upplever att det är ett sätt att påverka saker. Också att låta bli att rösta är vanligt bland unga åldersklasser, men endast drygt var femte upplever att det är ett sätt att påverka. Detta motsvarar resultatet i Ungdomsbarometern 2013, enligt vilken endast en liten del av dem som lät bli att rösta i val såg det som en protest mot den politik som förts, och en ännu mindre andel anförde principiella skäl för att inte rösta. (Myllyniemi 2013, 38). De flesta unga som låter bli att rösta gör det således inte primärt av politiska orsaker.

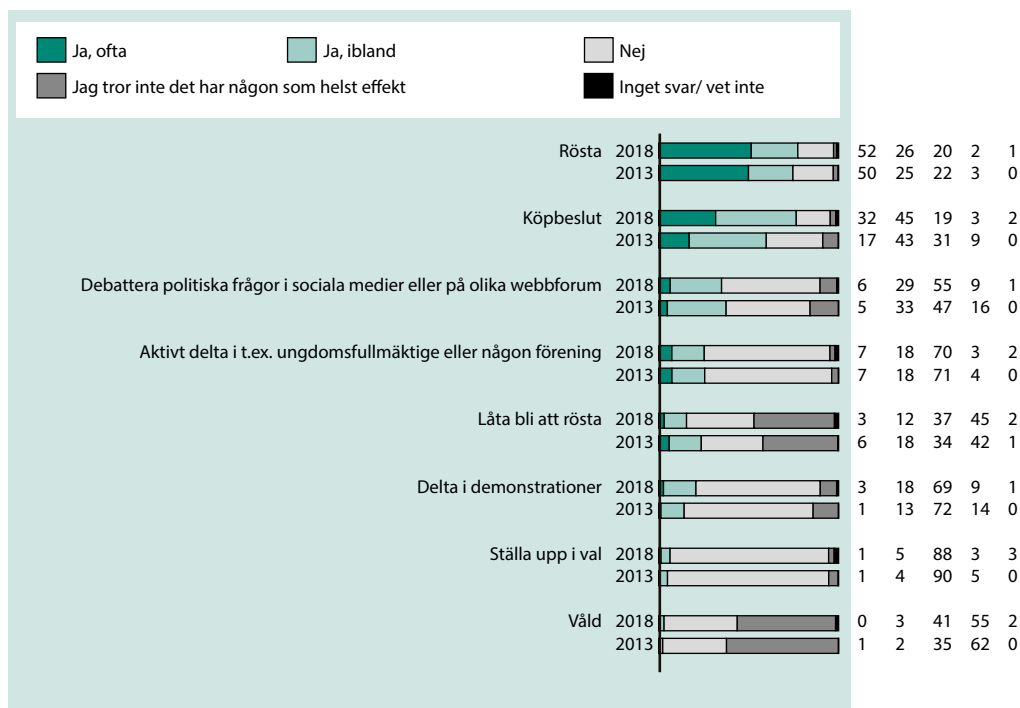
Var femte ung, dvs. 22 procent, har åtminstone någon gång deltagit i en demonstration. I ICCS-undersökningen som undersökte de samhällseliga attityderna hos unga finländare i grundskoleåldern uppgick andelen unga som skulle kunna tänka sig att delta i en fredlig demonstration till trettio procent (Mehtäläinen & Niilo-Rämä & Nissinen 2017, 49). Majoriteten av alla unga finländare har ingen kontakt med verksamhet i stil med demonstrationer. Andelen unga som åtminstone ibland tillgripit våld som påverkningsmetod uppgår till fyra procent. Att påverka genom gemensamma aktioner eller politiska diskussioner är på det hela taget mindre populärt bland unga än metoder som man själv

kan reglera, som att påverka genom att rösta eller besluta vad man köper.

Figur 8 presenterar en jämförande studie över olika påverkningsmetoder på en tidsaxel. Här ingår också kategorin ”jag tycker inte det har någon effekt alls”. Man kan konstatera att de unga i allt högre grad använt sig av de undersökta påverkningsmetoderna under senare år. Detta utgör en fortsättning på en trend som observerats redan på 1990-talet. Särskilt deltagande i betalnings- och köpbojkotter har redan en längre tid ökat, och enligt figur 8 är det just nu i synnerhet påverkan genom köpbeslut som är på brant uppgång. Finländska unga har redan tidigare profilerat sig i europeiska jämförelser på grund av sitt intresse för att göra politik via konsumentval, såväl via köpbojkotter som politiskt genomtänkta köpbeslut ((EUYOU PART 2006; Paakkunainen & Hoikkala 2007, 140). Enligt uppgifterna i European Social Survey-materialet har unga finländare deltagit i köpbojkotter i märkbart högre grad än genomsnittet för EU (14 %), i och med att ca var tredje ung finländare gjort det under den tid observationerna utfördes (Sloam 2016).

De som deltagit via köpbeslut värderar miljön högre än genomsnittet. Detta stöder antagandet att påverkan via köpbeslut åtminstone delvis handlar om teman i anslutning till en ekologiskt hållbar konsumtion. I Statistikcentralens konsumentundersökning har till exempel en köttfri diet ökat i Finland på senaste år, framför allt i åldersgruppen 17–24 år (Lehto 2018). Uppskattningarna av andelen vegetarianer har de facto varit endast kring 5 procent, och veganerna under en procent (Myllyniemi 2015, 46; Sjöblom 2017), vilket betyder att effekten på hela åldersgruppens konsumtionsbeteende skulle vara ringa. Men uppskattningarna leder fel, med tanke på att siffrorna inte innehåller de vegetarianer som föredrar vegetariska rätter men ibland äter kött. Kostval är ett utmärkt exempel på

FIGUR 8. ENGAGEMANG VIA OLIKA PÅVERKNINGSMETODER 2013 OCH 2018. (%)

individuella val som kan ha vittgående samhälleliga effekter.

Våld som påverkansmetod har inte blivit vanligare, och fortfarande är det endast fyra procent som säger sig någon gång ha tillgripit det i syfte att påverka samhället. Å andra sidan betyder varje procent av hela åldersgruppen 15–29-åringar ca tio tusen ungdomar. Man bör också observera att allt fler unga anser att våld är ett effektivt sätt att påverka (figur 8).

Akkumulerad delaktighet

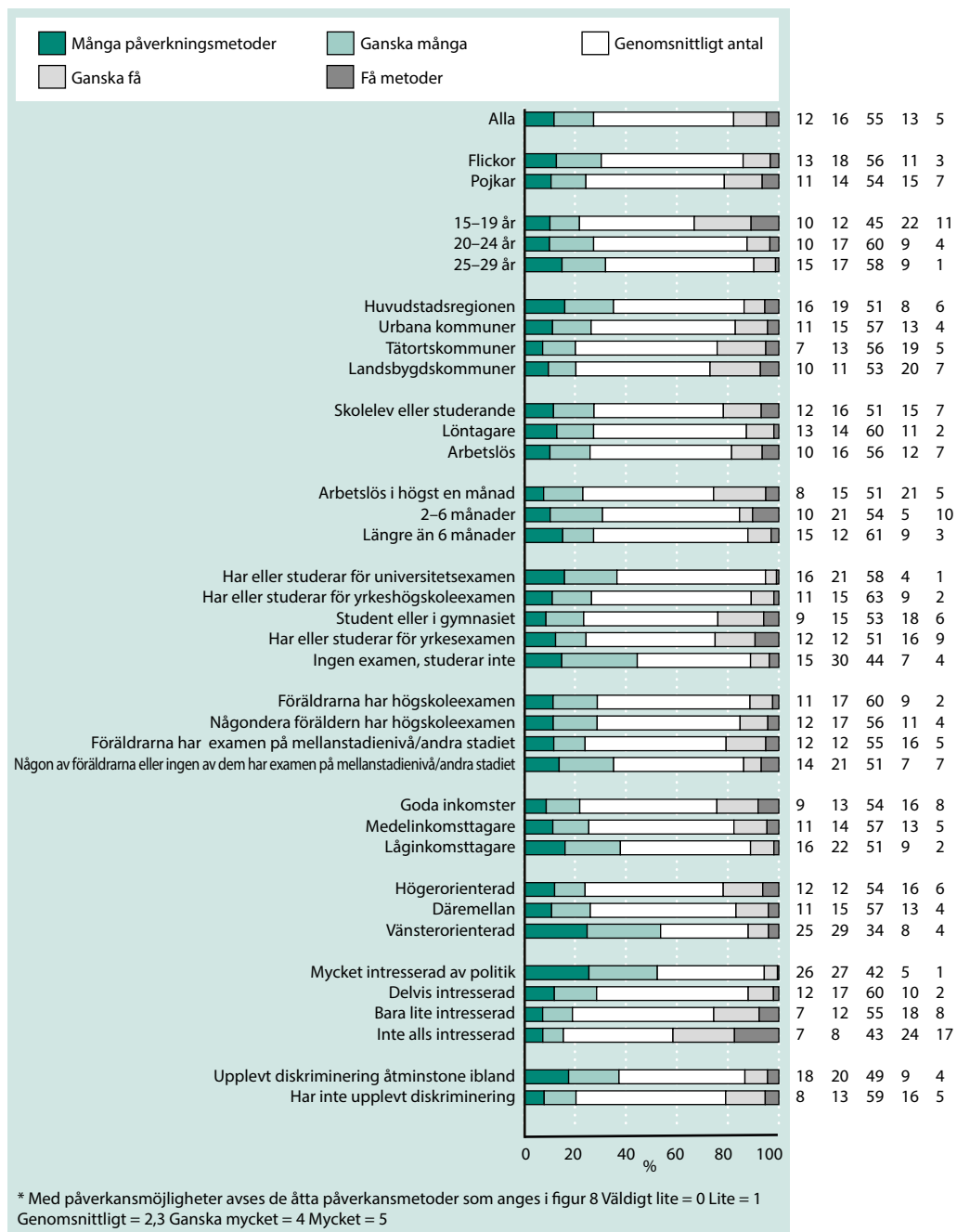
Ovan granskades hur allmänna olika påverkningsmetoder är. Det ger dock ingen information om hur många som deltagit i minst en av de verksamhetsformer som efterfrågas eller i hur hög grad dessa ackumuleras hos samma ungdomar. I syfte att utreda detta har ovan nämnda åtta påverkningsmetoder adderats med varan-

dra i figur 9. Villkoret för att inkluderas är att man deltar åtminstone ”ibland”. Bedömningarna är på en skala från noll till sju med ett medelvärde på 2,7. Det vanligaste svaret är två och medianen tre.

Det totala antalet påverkningsmetoder har indelats i fem klasser så att om den som svarat inte använder sig av en enda, har den använt sig av ”få” metoder (det gäller 5% av fallen). Om personen använder sig av en metod handlar det om ”ganska få” metoder, 2-3 kallas ”genomsnittligt antal” (55%), 4 ”ganska många” (16%) och unga som har använt sig av minst fem sätt att påverka anses ha ”många” metoder (12%).

Sett till antalet påverkningsmetoder uppvisar flickorna en mångsidigare skala än pojkarna, och antalet metoder de tillfrågade använder sig av ökar med stigande ålder. Unga i städerna använder sig av fler metoder än unga

FIGUR 9. DET SAMMANLAGDA ANTALET PÅVERKNINGSMÖJLIGHETER. * (%)

på landsbygden, men sannolikt är också möjligheterna till bl.a. föreningsverksamhet färre i glesbygden. Skillnaderna i utbildningsnivå är inte direkt jämförbara, eftersom det dels är de som har högst utbildningsnivå och dels de som allra lägst utbildningsnivå som använder sig av flest påverkningsmetoder. Det handlar emellertid om helt olika slags tyngdpunkter: där unga med högst utbildningsnivå är mer aktiva i egenskap av väljare och föreningsaktiva, profilerar sig unga som helt saknar utbildning genom att de oftare deltar i diskussioner på nätet, tar till våld eller låter bli att rösta. Eftersom hela materialet endast innehåller 27 personer som helt saknar utbildning, är alla generaliseringar till denna del dock statistiskt ohållbara.

Den upplevda inkomstnivån står i omvänd proportion till mångfalden påverkningsmetoder. I Ungdomsbarometern 2013 observerades samma fenomen i fråga om inkomstnivån i barndomshemmet: barn från familjer med svag ekonomi använde sig av flest påverkningsmetoder (Myllyniemi 2013). Observationerna kanske beror på att missnöje ibland kan inspirera till handling.

I intervjuerna vi gjort den här gången anger de som upplevt diskriminering fler påverkningsmetoder än andra unga gör. I barometern 2014 visade det sig på motsvarande sätt att unga som fallit offer för diskriminering deltog aktivare än andra i föreningsverksamhet (Myllyniemi 2014).

Delaktigheten ackumuleras i hög grad hos samma ungdomar. Bland dem som endast använder sig av en påverkningsmetod handlar det för så gott som samtligas del om att rösta eller om konsumentval. Av den anledningen innebär att påverka genom att rösta i val eller att välja vad man köper inte alltid att det handlar om en person som använder sig av ett brett urval av påverkningsmetoder. Att ställa upp som kandidat i ett val ger däremot en väldigt stark signal om att ifrågavarande person använder sig av en bred palett av

påverkningsmetoder. Detsamma gäller också föreningsaktiva och dem som deltar i demonstrationer. Resultaten visar tecken på en polarisering, där en del unga påverkar genom metoder som kräver mindre engagemang, som t.ex. konsumentval. En mindre andel är samhällsaktiva i egentlig mening, och försöker t.ex. påverka den politik som förs och samhället via olika organisationer.

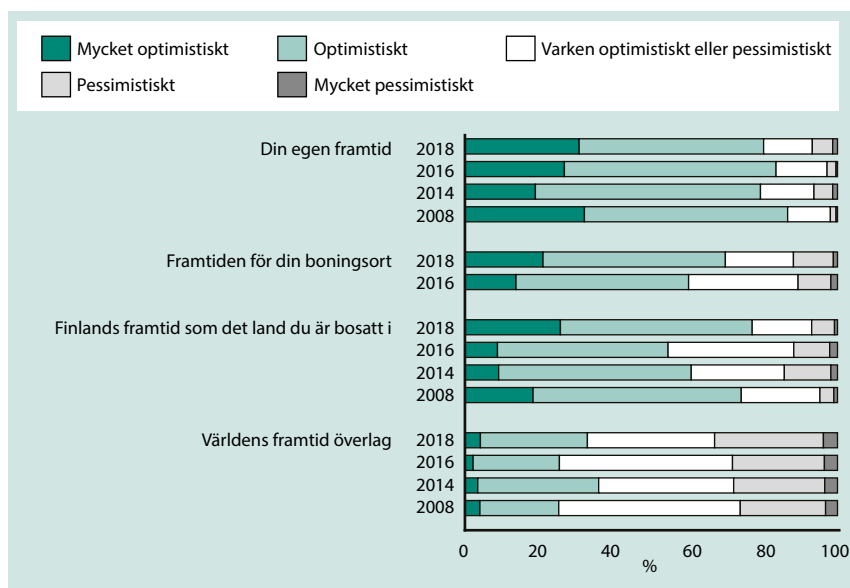
Även om valdeltagande på sätt och vis är ett sätt att påverka som har låg tröskel, deltar unga som röstar i val också aktivare än genomsnittet i utomparlamentarisk medborgaraktivism. På motsvarande sätt är unga som påverkar genom konsumentval, diskussioner på nätet eller genom att demonstrera också aktivare än genomsnittet när det handlar om att rösta i val. Ungdomsbarometern ger väldigt lite stöd för idén om ett ”smörgåsbord” där unga väljer det sätt att påverka som passar dem bäst. Däremot är ackumuleringen av påverkningsmetoder hos samma aktiva ungdomar en central observation, vilket omvänt också innebär att inaktiviteten ackumuleras.

Tilltro till framtiden

Vi granskade också på flera olika nivåer hur ljust unga ser på framtiden. När perspektivet breddas från det egna livet till ett globalt perspektiv, blir de ungas framtidsvisioner mycket mörkare. Där 79 procent ser optimistiskt på sin egen framtid, 69 procent på hemortens framtid, 77 procent på Finlands framtid och 49 procent även på Europas framtid, är det bara 32 procent som ser ljust på hela världens framtid. I figur 10 har vi samlat de framtidsvisioner för vilka vi har jämförbara data från tidigare Ungdomsbarometrar. Resultaten för den nya frågan gällande Europas framtid presenteras separat i figur 11.

Av trenderna i figur 10 framgår att optimismen på det hela taget har vuxit. I fråga om de ungas egen framtid är förändringarna små i relation till medelvärdet, men såväl andelen mycket optimistiska som andelen

FIGUR 10. HUR SER DU PÅ FRAMTIDEN? 2008 – 2018. (%)

mycket pessimistiska uppvisar en ökande trend. Största delen av förändringarna handlar om hur de unga ser på Finland som det land de vill bo i framöver. Hittills har tilltron sjunkit från enkät till enkät, men nu senast har optimismen tilltagit med besked. När man funderar på vad det kan bero på kan man åtminstone beakta att den långvariga ekonomiska depressionen vänt och att sysselsättningen ökat. Kanske också den positiva andan kring evenemangen under firandet av Finlands 100 år av självständighet 2017 har bidragit? Det är alltid skäl att beakta i vilken kontext intervjuerna gjorts. Den här gången är perspektivet mer internationellt än vanligt, vilket innebär nya aspekter på frågan om ifall Finland är det land du vill bo i framöver.

Frågan rör sig på ett mycket allmänt plan, men i Ungdomsbarometerns övriga delar preciseras till vilken del av samhället respektive framtidsvisioner relaterar. Det är i synnerhet unga som är osäkra beträffande

välståndstjänsternas framtid, de växande inkomstklyftorna, marginaliseringen av unga och det ökande antalet invandrare som ser dystert till Finlands framtid.

Figur 13 visar att allt fler unga upplever osäkerhet på grund av klimatförändringen, den världspolitiska situationen och internationell terrorism. Därför är det kanske överraskande att de i genomsnitt ändå är mer optimistiska än förut i fråga om världens framtid. Det finns visserligen ett starkt samband mellan oron för globala problem och en pessimistisk syn på världen, men där ingår också bl.a. unga som trots den osäkerhet klimatförändringen föranleder förhåller sig optimistiskt till världens framtid. Osäkerhet eller oro leder därmed inte nödvändigtvis till pessimism, vilket utöver att det är positivt ur individuell synvinkel även är det med tanke på samhällspåverkan. Unga som bekymrar sig för världsläget, som till exempel för det internationella politiska läget eller

klimatförändringen, är nämligen med större sannolikhet också aktiva samhällspåverkare. En pessimistisk syn på världens framtid har däremot inte någon stark koppling till ett aktivt samhällsengagemang, även om de som är allra mest pessimistiska oftare än andra påverkar genom icke-parlamentariska metoder, som till exempel köpbeslut eller genom att delta i demonstrationer.

Det finns ungefär lika många unga som ser pessimistiskt på världens framtid (33%) som unga som ser optimistiskt på den (32%). Andelen som varken tenderar att se optimistiskt eller pessimistiskt på framtiden är klart större (33%) än övriga framtidsperspektiv i figur 10. Detta är förstärkt, för i det motstridiga flödet av information vi alla utsätts för det är svårt till och med personer som professionellt har i uppgift att gestalta en helhetsbild av hela världens framtid. Det är tänkbart att trenderna gällande framtiden särskilt ger dem som är unga mycket att fundera på, eftersom stora globala strömningar ofta verkar på lång sikt och därmed framför allt kommer att påverka deras liv. Därför är det intressant

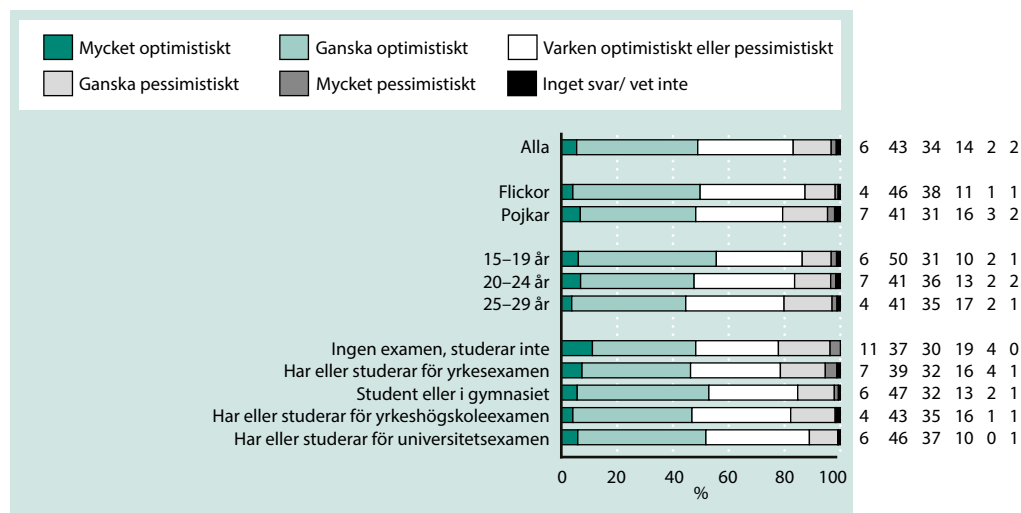
att se att såväl andelen unga optimister som unga pessimister tilltar. Redan det att man överhuvudtaget kan se sig själv i relation till det som efterfrågas tyder på att tematiken upplevs vara intressant och viktigt.

Europas framtid

Ca hälften av de unga (49%) förhåller sig optimistiskt till Europas framtid, medan den andra hälften är pessimistisk (48%). Jämfört med deras syn på Finlands framtid är inställningen till Europas framtid betydligt mörkare, även om den är ljusare än deras syn på världens framtid. Det finns fler pessimister bland pojkarna än bland flickorna, men skillnaderna mellan könen är inte särskilt stor. Unga som inte fyllt 20 år ser mer optimistiskt på Europas framtid än de som är några år äldre. Sambandet med utbildningsnivån är inte särskilt starkt, men lågutbildade är något mer pessimistiskt lagda. Vid en jämförelse förhåller sig de som själva anser sig vara rasister eller radikala mest pessimistiskt till Europas framtid.

Det bör observeras att frågan är formulerad så att den gäller Europa, inte Europeiska

FIGUR 11. HUR SER DU PÅ EUROPAS FRAMTID? (%)

unionen. Som framgår av figur 1 upplever största delen av de unga Europa framför allt som Europeiska unionen. De som tycker så förhåller sig mer optimistiskt än genomsnittet till Europas framtid. Det är framför allt de som anser att Europa är en värdegemenskap som ser ljust på Europas framtid. Överlag korrelerar optimismen med en positiv attityd till Europeiska unionen, en tätt knuten union och Finlands fördelar av att tillhöra Europeiska unionen.

Osäkerhet och otrygghet

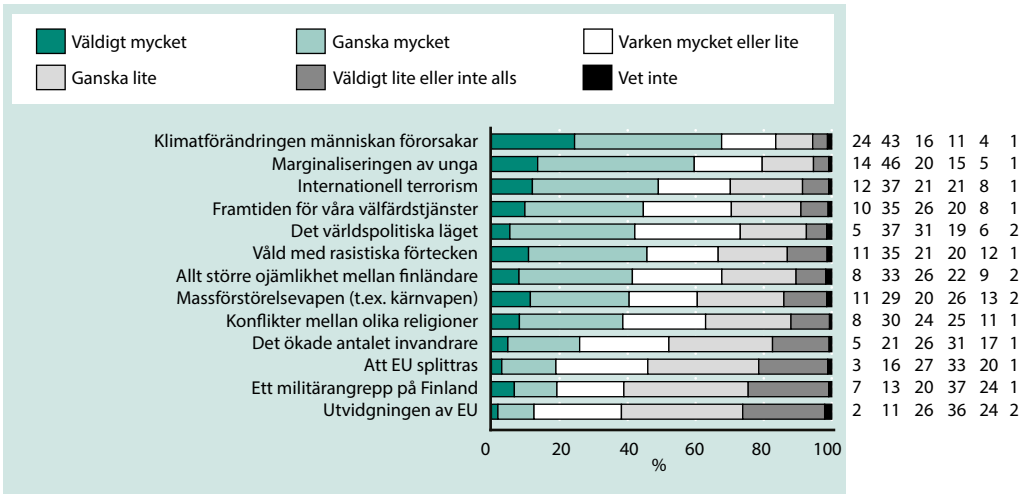
De ungas upplevelser av osäkerhet och otrygghet kartlades med hjälp av 13 frågor (figur 12). Av dem gällde fyra sådant som efterfrågats i tidigare barometrar och som därmed medgav jämförelser över tid (figur 13). De teman som kartlades handlade om samhälls- och globala frågor. Ungdomsbarometern följer också upp frågor som handlar om mer individuellt betingad osäkerhet och gäller bl.a. de ungas hälsotillstånd, studier och upplevelser av ensamhet, men på senare år har orosmoment som mäts

med olika måttstockar efterfrågats växelvis olika år eftersom det inte är särskilt meningsfullt att ställa upp dem jämsides, vilket nästan ofrånkomligen leder till inbördes jämförelser. Även uppställningen i figur 12, där hot av helt olika typer ställts upp jämsides med varandra kan ifrågasättas, men till dess försvar kan anföras att frågan trots allt gäller den egna upplevelsen av otrygghet, oberoende av hur stor eller liten, verklig eller överklig orsaken till den är. Närpå alla skäl till otrygghet som presenteras korrelerar positivt och signifikant med varandra.

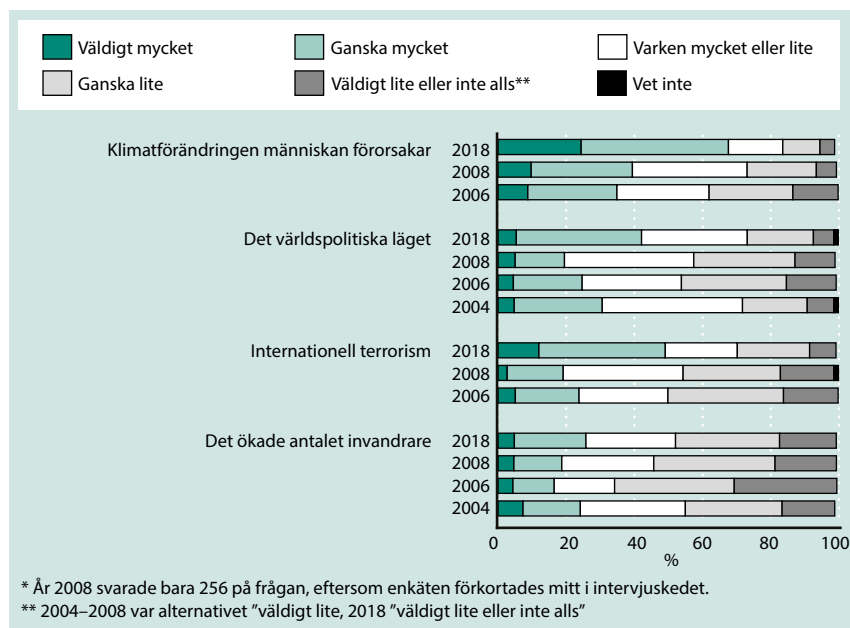
Av figur 12 framgår att många unga känner sig otrygga inför globala hot: klimatförändringen (åtminstone ganska mycket 67%), internationell terrorism (60%), det världspolitiska läget (40%) och massförstörelsevapen (40%). Trenden i figur 13 visar att otryggheten bland unga inför dessa hotbilder av globala mått har ökat dramatiskt under de gångna tio åren.

När det kommer till frågor som kan tolkas så att de i första hand gäller det finländska samhället, upplever de unga relativt mycket osäkerhet som beror på marginaliseringen av

FIGUR 12. "HUR MYCKET OSÄKERHET OCH OTRYGGHET UPPLEVER DU PÅ GRUND AV FÖLJANDE SAKER?" (%)

FIGUR 13. "HUR MYCKET OSÄKERHET OCH OTRYGGHET UPPLEVER DU PÅ GRUND AV FÖLJANDE SAKER?" JÄMFÖRELSE MELLAN 2004, 2006, 2008* OCH 2018. (%)

unga (60%), rasistiskt betingat våld (46%), välfärdstjänsternas framtid (45%) och allt större inkomstklyftor mellan finländare (41%). Något mer sällsynt är att unga upplever en känsla av osäkerhet i förhållande till det ökande antalet invandrare (26%), ett militärt angrepp på Finland (20%), att EU splittas (19%) eller utvidgningen av EU (13%). Känslan av trygghet är inte heller på särskilt stadig grund bland majoriteten av ungdomarna när det gäller de här frågorna. Observeras bör dock att inte ens var fjärde ung oroar sig för möjligheten av ett militärt angrepp på Finland och att var femte upplever åtminstone ganska stor otrygghet av samma anledning. Ungdomsbarometrarna har ingen trend att visa upp angående detta slags otrygghet, men det att såpass många unga oroar sig för ett eventuellt militärt angrepp säger något om tidsandan. I all synnerhet om man kombinerar det med känslan av tilltagande osäkerhet gällande det världspolitiska läget i figur 13. Också i de opinionsundersökningar

som planeringskommissionen för försvarsinformation (PFI) har låtit utföra är det allt fler som anser att det är av största vikt att ha beredskap med tanke på hotet om ett militärt angrepp (PFI 2017, s. 69).

De flesta anser att marginaliseringen av unga skapar otrygghet. Det finländska samhället oroar sig överlag mycket för marginaliseringen av unga. I detta sammanhang är det intressant att då frågan senast togs upp var det bara några procent av de unga som intervjuades som ens oroade sig lite grand för att själva marginaliseras (Myllyniemi 2014). Förklaringen till det handlar om de ungas stora tilltro till att de själva klarar sig, vilket t.ex. framgår av att de ser ljus på sin egen framtid, något mörkare på Finlands framtid och väldigt pessimistiskt på världens (figur 10). En annan förklaring på att man i intervjuerna knappt ser ett spår av oro för att själv marginaliseras handlar om begreppet marginalisering och hur otydligt det är. När man granskade unga som saknar jobb

och inte deltar i någon utbildning, visade det sig att hälften av dem upplevde sig vara lite eller inte alls marginaliserade, och endast var sjätte upplevde sig vara ganska marginaliserad. Ändå är dessa s.k. NEET-ungdomar enligt flera statistiska undersökningar som gäller marginalisering redan definitionsmsigt marginaliserade, eftersom utgångspunkten i allmänhet är att det gäller personer som

varken är i lönearbete eller deltar i utbildning (se Myrskylä 2012). När NEET-ungdomarna tillfrågades om orsakerna till marginalisering lyfte de framför allt upp avsaknaden av vänner, medan det att man inte har ett avlönat arbete eller studerar inte var så centralt i deras uppfattning om vad marginalisering innebär. (Gretschel & Myllyniemi 2017, 32–33.)

AKTÖRERNA SOM GENOMFÖRT UNGDOMSBAROMETERN

STATENS UNGDOMSRÅD

Statens ungdomsråd är ett expertorgan inom ungdomsarbete och ungdomspolitik som tillsätts av statsrådet. Till medlemmar i delegationen kallar statsrådet personer som är insatta i ungdomars uppväxt- och levnadsvillkor.

Enligt ungdomslagen är rådets uppgift att:

- behandla ärenden som är vittsyftande och av principiell betydelse för unga samt bedöma konsekvenserna av statsförvaltningens åtgärder för de unga och för tjänster och funktioner riktade till unga,
- ta initiativ och göra framställningar för utvecklande av ungdomspolitiken,
- producera aktuell information om de unga och deras levnadsförhållanden,
- ge undervisnings- och kulturministeriet utlåtanden om ärenden som ska tas upp i det riksomfattande programmet för ungdomsarbete och ungdomspolitiken,
- följa den internationella utvecklingen och det internationella samarbetet på området.
- Ungdomsbarometern, som mäter värderingar och attityder, är ett viktigt verktyg för rådet, liksom indikatorer för ungdomars välmående och andra undersökningar.

Statens ungdomsråd är expert i frågor som gäller ungdomars uppväxt- och levnadsförhållanden. Statens ungdomsråds mål är att lyfta fram ärenden som rör ungdomar i den offentliga debatten genom ställningstaganden och åtgärdsprogram.

UNGDOMSFORSKNINGSNÄTVERKET

Ungdomsforskningsnätverket är ett forskarsamhälle som samarbetar med universitet och yrkeshögskolor samt med forskningsinstitut och yrkespersoner inom ungdomsbranschen. Nätverket strävar efter att producera både högklassig akademisk forskning och att med sina undersökningar påverka utvecklingen av ungdomspolitiken och ungdomsarbetet. Ungdomsforskningsnätverket tar fasta på fenomen i anslutning till ungdomar och ungdomen samt för fram ny information och nya synvinklar i den samhälleliga debatten. I nätverkets forskningsprojekt betonas bland annat forskning om ungdomskulturer, frågor om livets olika skeden och att bli vuxen samt teman i anslutning till utslagning, etniska relationer, utbildning och ungdomsarbete. Ungdomsforskningsnätverket ordnar seminarier och utbildning. Flera av forskarna i nätverket fungerar som sakkunniga vid olika utbildningstillfällen och utvecklingsprojekt inom ungdomsarbete och -politik. Ungdomsforskningsnätverkets huvudfinansiär är undervisnings- och kulturministeriets ungdomsenhet.

- Bessant, Judith, Farthing, Rys & Watts, Rob (2016) Co-designing a civics curriculum: young people, democratic deficit and political renewal in the EU. *Journal of Curriculum Studies* 48 (2), 271–289.
- EUYOUPART (2006) Political Participation of Young People in Europe – Development of Indicators for Comparative Research in the European Union. Deliverable 17: Final Comparative Report. http://www.sora.at/fileadmin/images/content/Pages/euyoupart_ergebnisse_finalcomparativereport.pdf (Hämtad 10.8.2018.)
- Gretschel, Anu & Kiilakoski, Tomi (red.) (2012) *Demokratiaoppitunti. Lasten ja nuorten kunta 2010-luvun alussa*. Publikationer 118, Helsinki: Ungdomsforskningsnätverket/ Ungdomsforskningsällskapet.
- Gretschel, Anu & Myllyniemi, Sami (2017) *Työtä, koulutus- tai harjoittelupaikkaa ilman olevien nuorten käsityksiä tulevaisuudesta, demokratiasta ja julkisista palveluista*. Nuorisobarometrin erillisnäyte/aineistonkeruu. Helsinki: Ungdomsforskningsnätverket/ Ungdomsforskningsällskapet. https://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/hankkeet/nuorisobarometrin-erillisnayte/eriavoistumistyyryhma_gretschelmyllyniemi_neet_aineistokooste_05122017_nettiin.pdf (Hämtad 10.9.2018.)
- Habermas, Jürgen (2012) The crisis of the European union in the light of constitutionalization of international law. *The European Journal of International Law* 23 (2), 335–348.
- Hakanen, Tiina & Salasuo, Mikko & Myllyniemi, Sami (red.) (2019) *Oikeus liikkuu. Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimus 2018*. Helsinki: Undervisnings- och kulturministeriet & Statens idrottsråd & Statens ungdomsråd & Ungdomsforskningsnätverket/ Ungdomsforskningsällskapet.
- Harinen, Päivi (2000) *Valmiiseen tulleet*. Publicationer 11. Helsinki: Ungdomsforskningsnätverket/ Ungdomsforskningsällskapet.
- JEF Finland (2018) Nuorten mielipiteet EU:sta. Tutkimusraportti. https://drive.google.com/drive/folders/102FqLz2FmYO7bMsH9LYP_aUuxEgTOAC6 (Hämtad 12.12.2018.)
- Kiilakoski, Tomi (2017) ”Niillähän se on se viimeinen sana”. Nuoret osallisuudestaan lääkoulussa. I verkett Auli Toom & Matti Rautiainen & Juhani Tähtinen (red.) *Toiveet ja todellisuus. Kasvatus osallisuutta ja oppimista rakentamassa*. Kasvatusalan tutkimuksia 75. Turku: Finnish Educational Research Association, 253–282.
- Lehto, Johanna (2008) Lihasta luovutaan pikkuhiljaa – myös muualla kuin pääkaupunkiseudulla Tieto&trendit. <https://www.stat.fi/tietotrendit/artikkelit/2018/lihasta-luovutaan-pikkuhiljaa-myo-muu-alla-kuin-paakaupunkiseudulla/> (Hämtad 14.8.2018.)
- Lejeune, Pascal (2015) European Union support for youth work and non-formal learning. I verkett *Youth work and non-formal learning in Europe's education landscape*. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 40–60.
- Lepola, Outi (2015) *Totettuvatko nuorten oikeudet? Oikeusperustainen tarkastelu nuorten elinoloista*. Nätpublicationer 88. Helsinki: Alianssi & Ungdomsforskningsnätverket/ Ungdomsforskningsällskapet.

- Mehtäläinen, Jouko & Niilo-Rämä, Mikko & Nissinen, Virva (2017) *Nuorten yhteiskunnalliset tiedot, osallistuminen ja asenteet. Kansainvälisen ICCS 2016 -tutkimuksen päätulokset*. Jyväskylä: Finnish Institute for Educational Research. <https://ktl.jyu.fi/fi/julkaisut/julkaisuluettelo-1/julkaisujen-sivut/2017/ICCS2016-D120> (Hämtad 29.11.2018.)
- Myllyniemi, Sami (red.) (2013) *Vaikuttava osa. Nuorisobarometri 2013*. Helsinki: Undervisnings- och kulturministeriet & Statens ungdomsråd & Ungdomsforskningsnätverket/Ungdomsforskningsnätverket.
- Myllyniemi, Sami (red.) (2015) *Ihmisarvoinen nuoruus. Nuorisobarometri 2014*. Helsinki: Undervisnings- och kulturministeriet & Statens ungdomsråd & Ungdomsforskningsnätverket/Ungdomsforskningsnätverket.
- Myllyniemi, Sami (red.) (2017) *Katse tulevaisuudessa. Nuorisobarometri 2016*. Helsinki: Undervisnings- och kulturministeriet & Statens ungdomsråd & Ungdomsforskningsnätverket/Ungdomsforskningsnätverket.
- Myllyniemi, Sami & Kiilakoski, Tomi (2018) Tilasto-osio. I verkets Elina Pekkarinen & Sami Myllyniemi (red.) *Opin polut ja pientareet. Nuorisobarometri 2017*. Helsinki: Undervisnings- och kulturministeriet & Statens ungdomsråd & Ungdomsforskningsnätverket/Ungdomsforskningsnätverket, 9–117.
- Myrskylä, Pekka (2012) *Hukassa – Keitä ovat syrjäytyneet nuoret?* Helsinki: Finnish Business and Policy Forum EVA. <https://www.eva.fi/wp-content/uploads/2012/02/Syrjailyminen.pdf> (Hämtad 10.9.2018.)
- Paakkunainen, Kari & Hoikkala, Tommi (2007) Sukupolvikamppailun kutsu – nuorten yksilöllistynyt politiikkasuhde. I verkets Kari Paakkunainen (red.) *Sukupolypolitiikka. Nuoret ja eduskuntavaalit 2007*. Helsinki: Undervisnings- och kulturministeriet & Statens ungdomsråd & Ungdomsforskningsnätverket/Ungdomsforskningsnätverket, 136–155.
- Pulkkinen, Jonna & Rautopuro, Juhani (2018) *Opin polut ja pientareet harvaan asutuilla alueilla. Nuorisobarometri 2017 lisäotos*. Helsinki: Undervisnings- och kulturministeriet & Statens ungdomsråd.
- Rekker, Roderik (2018) Growing up in a globalized society. Why younger generations are more positive about the European Union. *YOUNG* 26 (4S), 56S–76S.
- Saari, Kari (2017) Nuorten käsityksiä politiikasta ja puolueista. I verkets Vesa Puuronen & Kari Saari (red.) *Nuorten yhteiskunnallinen osallistuminen ja oikeistopopulismi*. Publikationer 192. Helsinki: Ungdomsforskningsnätverket/Ungdomsforskningsnätverket, 51–78.
- Schildt, Hanjo (2015) Fifteen years of partnership between the European Commission and the Council of Europe in the field of youth. Past achievements – future perspectives. I verkets *Youth work and non-formal learning in Europe's education landscape*. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 99–102.
- Schulz, Wolfram & Ainley, John & Fraillon, Julian & Kerr, David & Losito, Bruno (2010) *ICCS 2009 International Report. Civic knowledge, attitudes, and engagement among lower-secondary school students in 38 countries*. Amsterdam: International Association for the Evaluation of Educational Achievement (IEA). https://iccs.acer.org/files/ICCS_InternationalReport.pdf (Hämtad 5.10.2018.)
- Sjöblom, Saana (2017) Vain 0,5 prosenttia varusmichistä valitsee kasvisruoan. *Ruotuväki* 28.9.2017. https://ruotuvaki.fi/uutinen/-/asset_publisher/vain-0-5-prosenttia-varusmiehistä-valitsee-kasvisruoan (Hämtad 14.9.2018.)
- Sloam, James (2016) Diversity and voice. The political participation of young people in the European Union. *The Journal of Politics and International Relations* 18 (3), 521–537.

Standard Eurobarometer 89. Europeans and the future of Europe (2018). European Commission. <http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/ResultDoc/download/Document-Ky/83543> (Hämtad 11.12.2018.)

Standard Eurobarometer 89b. Public Opinion in the European Union (2018). European Commission. <http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/ResultDoc/download/Document-Ky/83546> (Hämtad 11.12.2018.)

Tomperi, Tuukka & Piattoeva, Nelli (2005) Demokraattisten juurten kasvattaminen.

I verket Tomi Kiiälakoski & Tuukka Tomperi & Marjo Vuorikoski (red.) *Kenen kasvatus? Kriittinen pedagogiikka ja toisinkasvatuksen mahdollisuus*. Tampere: Vastapaino, 247–286.

Williamson, Howard (2015) Legitimacy, confidence and authority? A quarter of a century of EU youth engagement and the structured dialogue for youth policy and practice. I verket *Youth work and non-formal learning in Europe's education landscape*. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 82–95.

INFLYTANDE I UTKANTEN AV EUROPA

Ungdomsbarometern studerar värderingarna hos samt välbefinnandet och vardagslivet för ungdomar i åldern 15–29 år bosatta i Finland. Undersökningen har genomförts årligen sedan 1994.

Temat för *Ungdomsbarometern 2018* är politik och inflytande i Europa. Resultaten ger vid handen att de unga i första hand deltagit genom att rösta, genom köpbeslut och genom att diskutera politiska frågor. 66 procent av de unga anser att Finland dragit nytta av Europeiska unionen. Andelen är nu på den högsta nivån som uppmätts i Ungdomsbarometern genom åren.

UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIET
STATENS UNGDOMSRÅD
UNGDOMSFORSKNINGSNÄTVERKET

ISBN 978-952-7175-94-1

